

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. földszint. (Arany Bika bérház.) Tel.: 113. (7 mellék-alomással). Szerkesztéségi hiv. órák d. n. 8-11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky u. 1. sz. (Arany Bika bérház) főemelet. Tel.: 113. (7 mellék-alomással.) Hivatalos órák: reggel 8 órától este 5-ig.

Villany a falvakban

A magyar falvak népe, a dolgozó parasztok hamar öregedtek. Nyugven éves asszonyok, ötven éves emberek a falun, városi szemmel nézve, már öreg embereknek számítanak. A dolgozó parasztok kevés kivételtől eltekintve már az élet delén is elnyúlt, korukat messze túlhaladó idősebb embereknek látszanak. Mi ennek az oka, vetődik fel a kérdés. A szabad levegőn, napfényben dolgozó magyar paraszt nek miért kell hamarabb megöregednie, mint a városi embernek. Azért, mert a régi rend vezetői a falu urai a földbirtokosoktól kezdve mindenki, ki a falu népet nyuzta, csak arra törekedett, hogy minél több munkát sajtoljon ki a magyar parasztból és a ehéző munka eredményét maga fölösze le. Embertelenül nehéz munkát végzett a magyar paraszt akár mint munkavállaló, akár ha a maga kis földjén buzta az igat. Ehhez járultak a lehetetlenül rossz lakásviszonyok, a földes szoba, a rendes világitás nélküli lakás, az egészségtelen táplálkozás. Ezért volt az, hogy Magyarországon pusztított leginkább a tüdővész, itt volt a legnagyobb a csecsemőhalandóság, a magyar földön öregedtek meg leginkább idő előtt az emberek.

Népi demokráciánk egyik legfontosabb célkitűzése a falusi lakosság életkörülményeinek javítása. Könnyíteni a paraszti munkán, jobb lakásviszonyokhoz juttatni a falu lakóit és villanyt adni a falvaknak. Ne gondolja senki, hogy a villannyal való ellátás kis jelentőségű. A villany jelenti a kultúrát, a magasabb életszínt és jobb életlehetőséget. A villany nemcsak fényt ad, hanem erőt, villanyenergia felhasználásával sokkal könnyebb lehet tenni a falusi lakosság életét is.

Május elején 13 faluban kapcsolták be a villanyt. Karczag Imre államtitkár Sándorfalván mondott avatóbeszédében elmondta, hogy ott Sándorfalván próbálják ki és alkalmazzák a hazai viszonyokra először a villamos szántást, a villamos daráló, szecskavágó, repaszelő és egyéb mezőgazdasági villamos gépeket és villamos cséplőgépet.

Abban a törekvésben, hogy a falu a város színvonalára emeljék, sokat jelent a villany. A városi ember már évtizedek óta használja a villanyt, a falu népe egészen a felszabadulásig alig és ritka holló volt az a falu, hol villany égett. Ennek aztán az volt a következménye, hogy a falu népe nagyon lemaradt a városiól, sokkal több munkával sokkal kevesebbet keresett és nem tudta kihasználni a pihenés óráit sem. Még kevésbé tudta értékesíteni munkacserjét úgy, hogy kellő ellenértéket kapjon.

A fejlődés folyamán természetesen nemcsak fényt és világosságot jelent a villamosítás a magyar falvaknak, hanem a munka megkönnyítését. A villanyenergia végzi a munka nehezét. A mezőgazdasági munka minden ágában felhasználható a villamos energia és pár év múlva bizonyára már nemcsak kísérlet, hanem általánosan bevált módszer lesz az országban, amit Karczag államtitkár Sándorfalván bajlaltatt.

Kimondták az UNO illetéktelenségét a Mindszenty-ügyben

Gromiko visszautasította a népi demokráciák elleni vádakat

Gromiko, a szovjet külügyvezetője az Egyesült Nemzetek közgyűlésének április 29-i teljes ülésén Mindszenty és a bolgár lelkesek ügyében ismét leszögezte a Szovjetunió álláspontját.

Kijelentette, hogy ez a kérdés a közgyűlés nem vitathatja meg. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének alapokmánya ugyanis nem engedi meg, hogy az ENSZ az egyes államok belügyébe avatkozzék. A Magyarországgal és Bulgáriával kötött békeszerződés kiködi: ha a szerződéseket aláíró államok között vita keletkezik, hogy a szerződést teljesítették-e, az ilyen vitákat a békeszerződésben megjelölt módon kell megvizsgálni. Az Egyesült Nemzetek alapokmánya 7. pontjának 2. cikkelye egyenesen megtiltja, hogy az ENSZ az államok belügyi igazságszolgáltatását érintő ügyekbe avatkozzék. A Mindszenty-ügy és a bolgár lelkesek ügye: Magyarország és Bulgária belügye. Sem az Egyesült Nemzetek Szervezetének, sem pedig egy államközi vagy államsopornak nincs joga, hogy ezekben az ügyekben avatkozzék.

Gromiko kimutatta: alaptelenek azoknak a vádaknak az érvelése, amelyek az hangozták, hogy az ügyet a közgyűlés elé kell vinni. Ezek az érvek azonban ugyanakkor elárulták, hová vezetnek az összeesküvés sádjai, és hogyan irányították az. Nem fogadható el „meggyőző érvként” az a tény, hogy a „világsajtó” sokat ír Mindszenty és a bolgár lelkesek ügyéről. Ha tárgyilagossá akarunk lenni — mondotta Gromiko, — arra a következtetésre kell jutnunk, hogy az amerikai és a brit sajtó azért ír sokat ezekről az ügyekről, mert a magyar és bolgár népszerűség irányában telensége, amerikai és brit reakciós körök szíjják a hírverést Magyarországon és Bulgárián ellen.

Az Egyesült Államok képviselője — mondotta Gromiko — gyakran kifogyott az emberi szabadság és vallás védelméről szóló dögályos kijelentésekkel teleült érvéből. Nyilván megmondotta, hogy a kelet-európai országok politikai rendszere nem tetszik az Egyesült Államok uralkodó köröknek.

A különleges politikai bizottság határozatával foglalkozva Gromiko kijelentette, hogy ez a határozat felszólítja Magyarországot és Bulgáriát kormányát „békeszerződésbe foglalt eljárásnak megfelelni” cselekedjék. Ez már megármánvéve is leleplezi annak álláspontját a teljes tartalmát. A bizottság és alapvető feladatát, amelyet az USA és Nagybritánia az egész ügyben elfoglalt. Ha az Egyesült Államok és Nagybritánia kormánya elismeri, hogy ebben a kérdésben a békeszerződésnek megfellelően kell eljárni, felmerül a kérdés: miért kellett az

ügyet a közgyűlés elé terjeszteni. Sem az amerikaiaknak, sem a briteknek, de másoknak sincs joga, hogy megparancsolják a magyaroknak, vagy a bolgároknak, hogyan vezessék belügyeiket. Nem legfőbb ideje-e már, hogy Mindszenty védelmezői megtanulják ezt az igazságot? — vette fel a kérdést Gromiko.

Az Egyesült Nemzetek közgyűlése ezután elfogadta azt a javaslatot, hogy Mindszenty és a bolgár lelkesek ügyében a „békeszerződések értelmében fogantatottak” intézkedéseket. A javaslatot az angol-amerikai szövetségű 32 szavazattal 6 ellenében elfogadta, míg 9 ország képviselői tartózkodtak a szavazástól.

Ismeretes, hogy Bolívia amerikai sugalmazásra nyújtotta be az UNO különleges politikai bizottságában néhány nappal ezelőtt ezt a javaslatot, amely az imperialisták visszafordítását és ha bur-

koló formában is, de részben a magyar álláspont elismerését jelentette. A magyar kormány ugyanis április 4-i jegyzékében hangoztatta, hogy az UNO már csak azért nem illetékes a Mindszenty-ügyben, mert a békeszerződés világosan leszögezi az ilyen esetekben követendő eljárást. Ennek értelmében, ha valamelyik megfigyelőnek a Mindszenty-ügyben bármiféle észrevétele van, közvélemény a magyar kormányhoz kell fordulnia. Ezt a boldvial indítványt fogadta most el az UNO közgyűlése, ami azt jelenti, hogy a közgyűlés is takarodott faj: a Mindszenty-ügyben.

Prágából jelentik, hogy a Rudo Pravo, a csehszlovák kommunista párt lapja Gottwald községi elnök cikkét közli a május 1-i számban. Gottwald elnök megemlékezik arról, hogy a csehszlovák kormánykiváltóság Magyarországon aláírta a csehszlovák-magyar barátság együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést. Ez a szerződés személtetően mutatja, milyen óriási a különbség a tőkés országok nemzetközi politikája és a népi demokráciák politikája között. A csehszlovák és a magyar népi demokráciák politikája közötti különbséget a csehszlovák elnök cikkétől jól láthatjuk. A csehszlovák elnök megemlékezik arról, hogy a csehszlovák kormánykiváltóság Magyarországon aláírta a csehszlovák-magyar barátság együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést. Ez a szerződés személtetően mutatja, milyen óriási a különbség a tőkés országok nemzetközi politikája és a népi demokráciák politikája között.

A hároméves terv keretében máris nagy arányokban való sult meg a falu villamosítása. Ebben az évben még újabb kétszázhusz faluba viszi el szorgos kezek munkája a villamosvezet-

ket formában is, de részben a magyar álláspont elismerését jelentette. A magyar kormány ugyanis április 4-i jegyzékében hangoztatta, hogy az UNO már csak azért nem illetékes a Mindszenty-ügyben, mert a békeszerződés világosan leszögezi az ilyen esetekben követendő eljárást. Ennek értelmében, ha valamelyik megfigyelőnek a Mindszenty-ügyben bármiféle észrevétele van, közvélemény a magyar kormányhoz kell fordulnia. Ezt a boldvial indítványt fogadta most el az UNO közgyűlése, ami azt jelenti, hogy a közgyűlés is takarodott faj: a Mindszenty-ügyben.

amelyet a Szovjetunió vezet — fejezi be cikkét Gottwald elnök. A prágai május 1-i felvonuláson a csehszlovák-magyar barátság gondolatát külön csoport is kifejezésre juttatta. A csoport élén a magyar köztársaság címerét, utána több magyar zászlót és egy hatalmas transzparenst vittek a „Közvetlen szövetség: örök barátságot és termékeny együttműködést a demokratikus Magyarországgal. — Az óriási tömeg kétkesen ölette a csehszlovák-magyar barátságot

terjesztik a tandíjmentességet úgy, hogy minden munkás, szegény paraszt és kiskeresetű értelmiség származású ifjú, aki tanulmányait megfelelő szorgalommal végzi, teljes tandíjmentességet kap. — A NEKOSz-kollégiumokban jelenleg 1440 hely áll az egyetemre kerülő munkás és szegény paraszt diákok rendelkezésére. Ezt a számot a jövő tanévre jelentősen felemelelik. Ezenkívül 3500 ösztöndíjjal rendszeresítettek, melynek összege havi 100-400 forint.

A kultuskormányzatnak ezek az intézkedései megadják a munkás és szegény paraszt diákok számára a reális lehetőséget a továbbtanuláshoz.

terjesztik a tandíjmentességet úgy, hogy minden munkás, szegény paraszt és kiskeresetű értelmiség származású ifjú, aki tanulmányait megfelelő szorgalommal végzi, teljes tandíjmentességet kap. — A NEKOSz-kollégiumokban jelenleg 1440 hely áll az egyetemre kerülő munkás és szegény paraszt diákok rendelkezésére. Ezt a számot a jövő tanévre jelentősen felemelelik. Ezenkívül 3500 ösztöndíjjal rendszeresítettek, melynek összege havi 100-400 forint.

Gottwald csehszlovák elnök cikke a magyar-csehszlovák együttműködésről

Az OTI 1949. évi költségvetése meghaladja az egymillió forintot, közel 200 millióval több a tavalyinál. Az intézet új munkavezetője, Németh János a legközelebb megvalósítandó feladatokról többek között azt mondotta: — Vidéken a hároméves terv

terjesztik a tandíjmentességet úgy, hogy minden munkás, szegény paraszt és kiskeresetű értelmiség származású ifjú, aki tanulmányait megfelelő szorgalommal végzi, teljes tandíjmentességet kap. — A NEKOSz-kollégiumokban jelenleg 1440 hely áll az egyetemre kerülő munkás és szegény paraszt diákok rendelkezésére. Ezt a számot a jövő tanévre jelentősen felemelelik. Ezenkívül 3500 ösztöndíjjal rendszeresítettek, melynek összege havi 100-400 forint.

A kultuskormányzatnak ezek az intézkedései megadják a munkás és szegény paraszt diákok számára a reális lehetőséget a továbbtanuláshoz.

terjesztik a tandíjmentességet úgy, hogy minden munkás, szegény paraszt és kiskeresetű értelmiség származású ifjú, aki tanulmányait megfelelő szorgalommal végzi, teljes tandíjmentességet kap. — A NEKOSz-kollégiumokban jelenleg 1440 hely áll az egyetemre kerülő munkás és szegény paraszt diákok rendelkezésére. Ezt a számot a jövő tanévre jelentősen felemelelik. Ezenkívül 3500 ösztöndíjjal rendszeresítettek, melynek összege havi 100-400 forint.

terjesztik a tandíjmentességet úgy, hogy minden munkás, szegény paraszt és kiskeresetű értelmiség származású ifjú, aki tanulmányait megfelelő szorgalommal végzi, teljes tandíjmentességet kap. — A NEKOSz-kollégiumokban jelenleg 1440 hely áll az egyetemre kerülő munkás és szegény paraszt diákok rendelkezésére. Ezt a számot a jövő tanévre jelentősen felemelelik. Ezenkívül 3500 ösztöndíjjal rendszeresítettek, melynek összege havi 100-400 forint.

A debreceni egyetem magyarányú fejlesztése az ötéves tervben

Felépül a kórtani és bakteriológiai intézet, természettudományi kart szerveznek — Leszállítják tandíjukat, bevezetik a teljes tandíjmentességet

Az ötéves terv végrehajtása során — mint Kákosi Mátyás egyetemi elnök beszédében bejelentette — létszámszámra lesz szüksége az országnak a kórtani és bakteriológiai kart felállítására. A kultuskormányzat már előre megtett minden intézkedést, hogy ennek a nagy feladatnak egyetemünk és főiskolánk meg tudjon felelni.

Dr Szántó György a kultuszminisztérium egyetemi igazgatójának vezetője tájékoztatást adott a minisztérium terveiről.

A főiskolai oktatás színvonalának emelésére kibővítik a meglévő egyetemi karokat, új laboratóriumokat rendeznek be és egészen új karokat szerveznek. A budapesti és debreceni egyetemen természettudományi kart szerveznek, még az idén elkészülnek a budapesti élet- és biokémiai és biológiai intézetek új laboratóriumai, a Műegyetem pedig új épülettel bővül. — A debreceni természettudományi kar még ebben az évben legalább két új tanszékkel és intézettel kap. Szegeden felépül az idegkémia laboratóriuma, a debreceni egyetemen pedig a kórtani és bakteriológiai intézet.

Megkezdtek a második műegyetem szervezési munkálatait. Az ötéves terv során az egyetemi és főiskolai beruházásokra többszáz millió forintot fordítanak. A felújítás színvonalának emelésére több mint ezer új állást szerveznek az egyetemeken. Ezzel kapcsol-

ban rendezik a tudományos és feladatokat dolgozók fizetését is, amire már ebben az évben 30 millió forint áll rendelkezésre.

A felsőoktatás máris átalakult mégpedig úgy, hogy ne diplomagyártás történjen, mint a múltban, hanem valóban jó, dolgozó néphez hasznos emberek hagyják el az egyetemeket. Szoros kapcsolatot teremtenek az elméleti és gyakorlati oktatás között. Az elméleti előadást rögtön követi a kísérleti bemutatás.

A kultuskormányzat komoly lépéseket tesz, hogy a munkás és szegény paraszt diákok részére megteremtse a tanulási lehetőséget. Leszállítják a tandíjat és ki-

terjesztik a tandíjmentességet úgy, hogy minden munkás, szegény paraszt és kiskeresetű értelmiség származású ifjú, aki tanulmányait megfelelő szorgalommal végzi, teljes tandíjmentességet kap. — A NEKOSz-kollégiumokban jelenleg 1440 hely áll az egyetemre kerülő munkás és szegény paraszt diákok rendelkezésére. Ezt a számot a jövő tanévre jelentősen felemelelik. Ezenkívül 3500 ösztöndíjjal rendszeresítettek, melynek összege havi 100-400 forint.

terjesztik a tandíjmentességet úgy, hogy minden munkás, szegény paraszt és kiskeresetű értelmiség származású ifjú, aki tanulmányait megfelelő szorgalommal végzi, teljes tandíjmentességet kap. — A NEKOSz-kollégiumokban jelenleg 1440 hely áll az egyetemre kerülő munkás és szegény paraszt diákok rendelkezésére. Ezt a számot a jövő tanévre jelentősen felemelelik. Ezenkívül 3500 ösztöndíjjal rendszeresítettek, melynek összege havi 100-400 forint.

A kultuskormányzatnak ezek az intézkedései megadják a munkás és szegény paraszt diákok számára a reális lehetőséget a továbbtanuláshoz.

terjesztik a tandíjmentességet úgy, hogy minden munkás, szegény paraszt és kiskeresetű értelmiség származású ifjú, aki tanulmányait megfelelő szorgalommal végzi, teljes tandíjmentességet kap. — A NEKOSz-kollégiumokban jelenleg 1440 hely áll az egyetemre kerülő munkás és szegény paraszt diákok rendelkezésére. Ezt a számot a jövő tanévre jelentősen felemelelik. Ezenkívül 3500 ösztöndíjjal rendszeresítettek, melynek összege havi 100-400 forint.

terjesztik a tandíjmentességet úgy, hogy minden munkás, szegény paraszt és kiskeresetű értelmiség származású ifjú, aki tanulmányait megfelelő szorgalommal végzi, teljes tandíjmentességet kap. — A NEKOSz-kollégiumokban jelenleg 1440 hely áll az egyetemre kerülő munkás és szegény paraszt diákok rendelkezésére. Ezt a számot a jövő tanévre jelentősen felemelelik. Ezenkívül 3500 ösztöndíjjal rendszeresítettek, melynek összege havi 100-400 forint.

Még ebben az évben megnyílik a hegyfalvi TBC szanatórium és a balatonújhegyi tanonc város

Az OTI 1949. évi költségvetése meghaladja az egymillió forintot, közel 200 millióval több a tavalyinál. Az intézet új munkavezetője, Németh János a legközelebb megvalósítandó feladatokról többek között azt mondotta: — Vidéken a hároméves terv

keretében átalakítjuk, korszerűsítjük a hőmezővárosi, nyíregyházi és ceglédi rendelőkét. Mátészalkán új rendelőt építenek. — Debrecenben néhány nap múlva megnyílik az ország egyik legmodernebb és legnagyobb rendelőkintézte. Sajátan néhány nap múl-

va nyílik meg Vagmegeyben a hegyfalu TBC-szanatórium, amely modernebb, jobban felszerelt minden eddigi tüdőszanatóriumunknál. Az üdültetésben részesülő betegek száma rohamosan növekszik. — Az idén már több mint ötezer dolgozó részére biztosít helyet az OTI a hévízi, hajdúszoboszlói, balatonfüredi és görömbölytapolcai gyógyüdülőkben. Az ifjúmunkás-

üdültetést nagyban felendíti, hogy az idén megnyitjuk a balatonújvári „tanócsdülő-várost”, amely az ország egyik legnagyobb intézménye lesz. A vidéki orvosok munkájának megkönnyítésére a hároméves terv keretében 25 modern orvoslakást építünk. Az öt éves terv 18 vidéki városban, elsősorban a nagy mohácsi kombinát mellett létesítünk új rendelőintézeteket.

A kisemberek boldogulása

Két nagyjelentőségű mozzanatra akarják felhívni ezek a sorok a Független Kiszámpárt valamennyi tagjának figyelmét.

Az egyik: Ortutay Gyula kultuszminiszter szegedi beszéde, amelyet a tanulmányi segélyek kiadására alkalmával mondott a amelyben többek közt hangsúlyozza a, hogy a nép kezébe került iskolákkal kapcsolatban a reakció legújabb rémhíre azt terjeszti, hogy az értelmiség gyermekeit nem engedik az iskolába. „Szemeszedett, ajsas hazugság!” — helyegyezte meg az állírt Ortutay miniszter s hozzátette: „A magyar demokrácia nem igazságtalanságot akar elkövetni, hanem a mi igazságátlanúságot szüntet meg. Egyetlen dolgozó, néphez hű, a szocializmust építeni kész értelmiségi szülő gyermekeit sem zárjuk ki az iskolából, sőt a magyar demokrácia ezeknek a szülőöknek a gyermekeit is támogatni akarja tovább tanulásukban. A magyar nép minden tehetséges fiát tovább segítjük.”

A másik nagyjelentőségű kijelentés Gerő Ernő pénzügyminiszter Jászberényben tette, amikor a szakemberekről szólva azt mondta: „Beszéltes, emberhez méltó megélelést teremtsünk mindenki számára.”

Amik a két miniszter az értelmiség és a szakemberek szerepéről, feladatáról és jövőjéről mondott, elhangzó szavai többet jelent. A magyar népi demokrácia vezetői nem úras választási ígéreteikkel dolgoznak, tízmillió magyar láthatja és tapinthatja, nézheti és érezheti saját körében, hétköznapi élete minden órájában az elmúlt esztendő alkotáseit.

Az öt éves terv megvalósításához 100.000 magasképzettségű szakemberre van szükség. Az iskolagyerekektől az egyetemi és főiskolai végzettségű diákokig széles lehetőségek tárulnak fel s

az új szakembereknek, a régi értelmiségieknek semmi okuk a féltelme — hangsúlyozta Gerő miniszter, — nem kell aggódniuk, hogy az újjak kiszorítják őket, hogy nem lesz hely számukra.

Beszéltes, emberhez méltó megéleltes mindenki számára — ez az öt éves terv egyik vezérelve gondolata. A Független Kiszámpárt amely a közös felemelkedés munkájából kivesszi a maga részét, kötelességének érzi, hogy erejéhez képest, legjobbjával szolgálja azt a tervet, amely biztosítja, hogy a szakértelmiség valamennyi tagja mellett megtalálják helyüket a népi demokráciában az összes dolgozó kisemberek, köztük a különösen fontos kispár művelői is. A magyar kispár, amelynek gyártmányai négy év óta nemcsak elérték, de túl is szárnyalták a múltbéli színvonalat, minőségi szakmunka terén még többet tud nyújtani, mint a gyár- ipar. A magyar szakértelm, izlés, ötlet, ügyesség, a kispári szektorban sok tíz és tízezer kis műhelyben nyilvánul meg s szakembereink sorában a kispár is megtalálja a maga rodelitését az öt éves terv előrelátó gondos szerkezetében.

A százezer új szakember, — akiknek egyrésze ma még az iskolapadokban ül, — a régi szakemberek, a művelődés, a tudomány és a műszaki ágazatok szakemberei a mezőgazdaság orvosi munkaterületének szakértői, az állatorvosi agráriszakmunkások az akadémiai képzettség színvonaláig, mind, valamennyien munkás dolgozó lesznek az öt éves tervnek, annak a tervnek, amely a népért van s a néppel együtt emeli a nép élet színvonalát.

Ehhez a munkához hívja a Független Kiszámpárt valamennyi tagját, a dolgozó, népünkhöz hű, a szocializmust építő magyarokat.

Felavatták a Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezetének zászliját

A Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete debreceni csoportjának Nöbizottsága tegnap este az Arany Bika nagytérben kelkes hangulata ünnepséget tartott.

A Himnusz eleneklése és Horváth Jolán hatóság szavala után Junger Dező, a KAOSZ elnöke mondott beszédet. — Majd Bujtor Lászlóné, a közponi kiküldöttje mondott zászlóavató beszédet. — Beszédében rámutatott a Népről, a hároméves terv eredményeire és a kereskedelmi dolgozók öt éves érvének perspektíváira, majd a

választásra, melyen a magyar nép ígért mond az országépítésre.

A nagy tapsal fogadták beszéd után Várkonyi Károlyné, a Nöszövetség alelnöke kérte fel Bujtor Lászlóné zászlóavató a zászlózatot felkötésére és a zászlózatot beverése. Majd a zászlózatok beverése következett, jelmondatok elhangzása mellett. Nagy sikert aratott Lócsai Lajos karnagy vezénylete mellett a Kereskedelmi Dolgozók Dalkara. Az Internáció néző élénkelésével fejeződött be a szép zászlóavató ünnepség.

Külföldi szakszervezeti küldöttek a budapesti május 1-ről nyilatkoznak

A május 1-e Budapestre érkezett külföldi szakszervezeti küldöttek nyilatkoznak a MII munkatársának a május 1-én látottakról.

Dragó Kodzsjakov a bolgár országos szakszervezeti tanács tagja kijelentette, hogy még most is a felvonulási lenyűgöző hatása alatt áll. A felvonuló dolgozók arcán látni lehetett azt a nagy lelkesedést és öntudatot, amit már a WM-ben tett látogatásakor is megfigyelt. Bulgária hálás a népi demokratikus Magyarországnak azért, hogy módot nyújtott arra, hogy bulgár munkások Magyarországra jöjjenek a gyárakba tanulni. A már hazatért munkások nagy eredményeket értek el otthon. — A közeljövőben éjjel 190 munkás jön Magyarországra.

Rizzi Guglielmo az olasz kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének főtitkára kijelentette, hogy öröm volt látni azt a leirhatatlan lelkesedést és nagy rajongást, amit a magyar dolgozók nyújtottak néptünk nagy vezére, Rakosi

Mátyás iránt. Mindenki meggyőződhetett, hogy a magyar dolgozók egy emberként állanak a párt és a szakszervezetek mögött.

Rusi Ichia a román szakszervezeti tanács központi vezetőségének tagja kifejtette, hogy felejtéhetetlen látvány volt számára május 1-én a magyar dolgozók felvonulása. — 1947-ben már volt Budapesten és bámulatreméltónak látja azt a nagy fejlődést, ami két év alatt végbement a népi demokratikus Magyarországon.

Edward Taylor az angol vas-munkásszövetség szervező vezetője azt mondta, hogy nemcsak a felvonulás tartalma színpompája tett rá nagy hatást, hanem elsősorban az a szívből jövő őszinte lelkesedés, amelyet a magyar dolgozók tanúsítottak.

Walter Maschke a szabad német szakszervezeti szövetség vezetője tagja kifejezte juttatja azt a meggyőződését, hogy Magyarországon a nép és az állam elválaszthatatlan szoros szövetségé forrni fog.

Przybala Michalav a lengyel szakszervezeti tanács elnöke tagja hangsúlyozta, hogy a május 1-i felvonulás a magyar dolgozók erejének imponáns megnyilvánulása volt. Különösen fetszett az a nagy fogyelem, amellyel a tömeg elvonult a tribün előtt.

Antoin Delac a francia szakszervező szövetség titkára ugyancsak nagy elismeréssel szólt a május 1-i ünnepségekről és honvédségünk

impozáns felvonulásáról, közvéri felszereléséről.

Karl Gili az osztrák szociáldemokrata párt tagja a legnagyobb elismerés hangján beszélt a május elsei budapesti ünnepségekről, majd az osztrák szociáldemokrata párt munkásságáról szerepéről foglalkozva, rámutatott arra, hogy a párt jobboldali vezetői a propaganda minden eszközét felhasználják arra, hogy elhíthessék a dolgo-

zókat, hogy a Marshall-terv létező és szabadságot jelent számukra. Ausztriában a z elégedetlenség egyre szélesebb körökbe terjed. A dolgozók egyre erőteljesebben követelik a munkásság megteremtését és egyre többen csatlakoznak a Schari által megteremtett haladó szocialista mozgalmhoz.

Jugoszláv határorok meggyilkoltak két magyar honvédet

A magyar kormány erélyes tiltakozó jegyzéke

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar kormány a jugoszláv kormányhoz erélyes hangú jegyzéket intézett, amelyben tiltakozik két magyar határorok a jugoszláv-magyar határon történt meggyilkolása miatt.

A jegyzék megállapítja, hogy április 25-én délelőtt a felsőszőlői határellomás közelében Salga József és Molnár József honvédek a jugoszláv határorok a határvonalától 4-5 méterre legyilkolták. A gyilkosság ügyében közös magyar-jugoszláv ügyvezető bizottság ült össze és ennek jelenléte, valamint a hivatalos honcolási jegyzéknyv a következőket állapítja meg:

A magyar határorok néhány méterrel átépítik a magyar-jugo-

szláv határvonalat, de amidőn a jugoszláv határoroket és azok jelzését észrevették, azonnal visszafordultak a határvonal felé. — A jugoszláv katonák követtek őket és közvetlenül a magyar határméntra, hat méter távolságtól puskák és géppisztoly-tűzzel, majd a már súlyosan megsebesült, ledőlt levő, sefélyért kiáltó katonákat újabb puskalövésekkel és géppisztolyosorozattal aljasul legyilkolták.

A magyar jegyzék hangsúlyozza, hogy a jugoszláv határorok közönséges bosszúvágytól fűtte követte el ezt a katonához különösen nem méltó embertelen gyilkosságot. — E tragikus eseményt a magyar kormány nem tekintheti elszigetelt jelenségnek, mert ez beletartozik a jugoszláv provokációnak abba a

sorozatába, amely a magyar határhozili lakosság helyzetét egyre inkább elviselhetetlenné teszi. — E gyilkosság lényegesen következménye annak a rághatózó és uszító propagandának, amely Jugoszláviában a népi demokráciát és különösen képpen Magyarországot elűzi.

A magyar jegyzék ezután megállapítja a jugoszláv kormány felelősségét, amit okoz az a tény is, hogy a jugoszláv kormány a gyilkosságot menteni próbálta és köhöv vaddal a felelősséget az állatokra akarja áthárítani.

A magyar kormány követeli a büntető eljárás haladéktalan megindítását és az állatok csatlója részére méltányos kártérítést.

Békevilágkiállítás nyílt meg Párisban

Nagy sikert aratott a magyar pavillon

Páris (BUI) A szívegen nyílt meg Párisban a békevilágkiállítás, amely három részből áll. Az első a legutóbbi háború borzalmait mutatja be, a második a béke örökös építmunkáját tartja a néző elé, a harmadik pedig azokat a tényeket soraképezteti fel, amelyek bizonyítják, hogy az imperialista új háborút kezdenek elő.

A második részben hatalmas fényképek hirdetik a Szovjetunió békes építőmunkájának eredményeit. A szovjet pavilon közelében van a magyar pavillon amelynek kapuján hatalmas lélekrajz ábrázolja a magyar népi demokrácia vívmányait. A kiállítás harmadik része szemléltetőn mutatja be, hogyan fenyeget a háború veszéllye a nyugati tőke általános házkidőlést feltüntetve tanul Forrtal

a magyar pavillon

látható, amint örütségében elképzelt mesteresek holdakból és üstökösökből a földet akarja bombozni. Kiválóan látható a háború következményeit is a amerikai háborús uszító fenyegető kijelentéseire.

A kiállítás egyik helyiségében megrendezték a „nagy világéjszaka nagy vásárt”, amelyben a világ minden tájáról származó népművészeti cikkek kaphatók. A magyar himzseknek és babáknak nagy sikerük van.

A párisi békevilágkiállítás magyar pavilonjának sikere ellenzők hogy a Humanitárius elv ellenében közi a magyar kiállítás nagyméretű fényképek a következő felirattal: „Magyarország nagyországi pavilonja a párisi békevilágkiállítás”.

A népi demokrácia vagyonára ügyel az Állami Ellenőrző Központ

— Lemérem, megért két dekával kevesebb volt a hús, — panaszkodik Kovácsné. A szomszédasszony csak legyint. — En is észrevettem. De mit lehet itt tenni?

Horváth Sándor munkás régebb óta figyelte, hogy az üzemből posztkolják a drága nyersanyagot. Többeszer figyelmeztette erre a vállalat vezetőit. Tudja mit kell tennie. Jelen est írt az Állami Ellenőrző Központhoz.

„Aki sajátját rongálja: bolond, aki a közönséget: bírós.” Ezt a régi mondást irhatnánk felsőházi Szabadság-terti modern épület homlokzatára. Itt találjuk az Állami Ellenőrző Központot.

Rége a tövésvállalkozót nem ellenőrizte senki. A dolgozó nép birtokába került üzemek és vállalatok rendszeres ellenőrzését most ez a hivatal végzi. De hogyan? Erről beszélt lapunk munkatársai Kádor Gyulával, az ÁEK főosztályvezetőjével.

— Az ÁEK felülvizsgálja a vállalatok gazdálkodását. Az a feladatunk, hogy felfedjük a szabálytalanságokat, hibákat, hiányosságokat és építőbíráskodunkkal, javaslatainkkal elősegítsük a vállalatok zavarmentes működését és a termelés javulását. — mondom a főosztályvezető. — Köztársaságunkat a szó teljes értelmében népköztársasággá akarjuk és fogjuk kifejlesztetni, ha szükségünk a dolgozó nép széles tömegére kell, hogy ellenőrizzük. Az Állami Ellenőrzési Központ dolgozóit tehát az egész nép segítségét várjuk.

— Ez annyit jelent, hogy az egyes dolgozók közelebb kerüljenek a feladatukhoz. Természetesen magánérmészetű pártasoknál nem foglalkozhatunk. Ki-

vizsgálunk azonban minden olyan panaszt, melynek közérdekű jelentősége van.

Felsorolunk néhány panaszt és észrevételt.

— Igen, az közérdekű panasz, hogy a mérésor vagy a pék rendszeresen megrövidíti a vásárlót néhány dekával. Közérdekű és hasznos munkát végez az a munkás is, aki felhívja figyelmünket vállalatának tapasztalt vizsgálósekre, rendelkezésekre. A kü-

„Debrecenben rendkívül jó úton halad az üzemi tömegsport szervezése!”

Kovári László előadása a debreceni sportolók választási sportaktíváján

Tegnap esti a vármegyeháza díszteremben választási sportaktívát rendeztek, amelyen a debreceni sportolók és sportolók nagy számban voltak részt vevő a D. Lokomotív teljes labdarúgó csapata is. Gyulához Jeno ennek üdvözölt a megjelenteket, majd külön beszélt a közönséget Kovári László, aki a tömegsport szervezője volt Debrecenben s élt a napokban a közönségek előtt a közönségek érdekében aranyfokozattal tüntetett ki.

Ezután Kovári László tartotta meg előadását. Beszét arról, hogy milyen színpompás, vidám május elsejét ünnepli Debrecen dolgozó társadalmi az elmúlt napokban. A Stadionban megtartott sportünnepély mindenki számára feledhetetlen élményt jelentett. Ott felvonult a határozat. Ez a határozat a közönségek szorgosította annak, hogy városunkban komoly alapon indul meg a tömegsport szervezése. Rámutatott arra, hogy a hároméves terv komoly eredményeskedni tudható be a népi tömeg bevonása a sportéletbe. Népi demokráciánk elévált eredményei során hangsúlyozta, hogy pl. a sportéletben is történt gyökeres változás. Az 1945-ben még a iszrakiosabb egyetemista sportegyesület már megtszította sorait és éppen a május elsejét felvonulással bizonyította be, hogy demokráciánk sportéletünk fejlődésére, a haladást szolgáló sportegyesülete. Népi demokráciánk a sport életében is komoly eredményeket ért el.

— Tavaly 60 üzemi sportoló vonult fel a május 1-i ünnepségre — mondta Kovári László — s az időkörben megindult a teljes szervezkedés eredménye lett az, hogy ma már az

zösség érdekében cselekszik a dolgozó parasztság, ha felhívja figyelmükre, hogy például késő kapják a vetőmagot, vagy szövetkeztek nem gondoskodott természetéről. Természetesen mindentől jónak és tárgyilagos beállítás szerint csak lényeges és fontos kérdésekre hívja fel figyelmüket. Mi minden ilyen panasz és bejelentés esetén azonnal vizsgálata indítunk. Nem kell azonban intézkedniük, amikor valakinek a felvételi kérelmét elutasítják, vagy a kalauzzal nézeteltérése támad.

— Általában az a célunk, hogy a régi állami gépezettől öröklött reakciós bürokratizmust végleg felszámoljuk. Vannak üzemek, ahol nem ördögcséggel gátolják és elfojtják a munkásújtók gyönyörű mozgalmát. Vannak tisztviselők, akiknek irrasztaluk fontosabb, mint a termelőmunka. Ezeket a hiányosságokat kívánjuk munkánkkel teljesen megszüntetni.

Serény munka folyik az ÁEK iródtában. Nem látunk fekvő akákat, órák alatt intézik el az ügyeket. Természetes. Ennek a hivatalnak kell példát mutatni. Több várják a dolgozók panaszait kivizsgálását.

— Általában az a célunk, hogy a régi állami gépezettől öröklött reakciós bürokratizmust végleg felszámoljuk. Vannak üzemek, ahol nem ördögcséggel gátolják és elfojtják a munkásújtók gyönyörű mozgalmát. Vannak tisztviselők, akiknek irrasztaluk fontosabb, mint a termelőmunka. Ezeket a hiányosságokat kívánjuk munkánkkel teljesen megszüntetni.

— Általában az a célunk, hogy a régi állami gépezettől öröklött reakciós bürokratizmust végleg felszámoljuk. Vannak üzemek, ahol nem ördögcséggel gátolják és elfojtják a munkásújtók gyönyörű mozgalmát. Vannak tisztviselők, akiknek irrasztaluk fontosabb, mint a termelőmunka. Ezeket a hiányosságokat kívánjuk munkánkkel teljesen megszüntetni.

— Általában az a célunk, hogy a régi állami gépezettől öröklött reakciós bürokratizmust végleg felszámoljuk. Vannak üzemek, ahol nem ördögcséggel gátolják és elfojtják a munkásújtók gyönyörű mozgalmát. Vannak tisztviselők, akiknek irrasztaluk fontosabb, mint a termelőmunka. Ezeket a hiányosságokat kívánjuk munkánkkel teljesen megszüntetni.

— Általában az a célunk, hogy a régi állami gépezettől öröklött reakciós bürokratizmust végleg felszámoljuk. Vannak üzemek, ahol nem ördögcséggel gátolják és elfojtják a munkásújtók gyönyörű mozgalmát. Vannak tisztviselők, akiknek irrasztaluk fontosabb, mint a termelőmunka. Ezeket a hiányosságokat kívánjuk munkánkkel teljesen megszüntetni.

— Általában az a célunk, hogy a régi állami gépezettől öröklött reakciós bürokratizmust végleg felszámoljuk. Vannak üzemek, ahol nem ördögcséggel gátolják és elfojtják a munkásújtók gyönyörű mozgalmát. Vannak tisztviselők, akiknek irrasztaluk fontosabb, mint a termelőmunka. Ezeket a hiányosságokat kívánjuk munkánkkel teljesen megszüntetni.

— Általában az a célunk, hogy a régi állami gépezettől öröklött reakciós bürokratizmust végleg felszámoljuk. Vannak üzemek, ahol nem ördögcséggel gátolják és elfojtják a munkásújtók gyönyörű mozgalmát. Vannak tisztviselők, akiknek irrasztaluk fontosabb, mint a termelőmunka. Ezeket a hiányosságokat kívánjuk munkánkkel teljesen megszüntetni.

— Általában az a célunk, hogy a régi állami gépezettől öröklött reakciós bürokratizmust végleg felszámoljuk. Vannak üzemek, ahol nem ördögcséggel gátolják és elfojtják a munkásújtók gyönyörű mozgalmát. Vannak tisztviselők, akiknek irrasztaluk fontosabb, mint a termelőmunka. Ezeket a hiányosságokat kívánjuk munkánkkel teljesen megszüntetni.

Középeurópa legkorszerűbb dohánybevéltője épül Nyiregyházán

Új vasútállomás, rádióleadó, telefonautomata, Kertészeti Középiskola épül az ötéves terv keretében — Mit kapott a 3 éves tervtől Nyiregyháza

A hároméves terv begyógyította a háború okozta sebeket, az ötéves terv pedig boldog, erős, független hazát teremt a dolgozóknak. Búszkán várhatjuk, hogy a romok helyén virágzó életet, urak országából dolgozók hazáját teremtsen a Terv és ha valaki Nyiregyházán jár, akkor szemléltetően látja ezeket az eredményeket.

A fasiszták nem kimélték Nyiregyházát sem. Mielőtt elmenekültek volna, leromboltatták az üzemeiket, hidakat, vasutakat is. Nyiregyháza romokat kapott szabadsága mellé, de dolgozóinak hősi harca és munkája eredményezte azt, hogy a tőkések társadalmi rendjének romjain egy új, minden eddiginél jobb világ alapjait rakják le.

Mi eredményezte ezt?

Az, hogy következetes harcot folytattak a reakció ellen, a vezető helyekre tettekrész munkások kerültek. Ma már, mondhatni minden területen megtaláljuk a munkásokat, mint vezetőket. A villanytelep vállalatvezetője Gerzon Dezső villanyszerele, az Állami Áruház élén Szász Károly kereskedő segéd áll, az OMTK élén Massányi István péksegéd. A Hangya Olajútó és Terményáru-raktár vállalat vezetője Gosztonyi Ignác fésűsegéd, a Magasépítési Nemzeti Vállalat vezetői Jeszenszki István és Jéles László építőmunkások. A Gépértékesítő Nemzeti Vállalatot Pozsgai Dezső kereskedő segéd vezeti. A megye élén munkás főispán Pálffy Ernő és munkás alispán Palitz Mihály áll. Horváth Gyula bőrpári munkás ma szegényházi gondnok. Czinkovszki Márton ruházati munkás közgazdasági tanácsnok lett a városnál. Takács István a városi gazdasági hivatal vezetője, azelőtt ruházati munkás volt. Bartha Sámuel építőmunkás ma áruszékéi főnök. Búszkák a nyiregyházaiak arra is, hogy a Kossuth Akadémia rangelsős közönsége is van közülük való: Kerekes Imre ruházati munkás!

A HÁROMÉVES TERV EREDMÉNYEI

A villanytelepet helyreállították, békebeli lett a közvilágítás s ezen túlmenően olyan utcákba is elvezették a villanyt, ahová a Horthy-rendszer nem vezette be. Munkásokról helyek ezek... Himmes, Oncsa, Friedmann telep, Alsópázsit... A legnagyobb sebet az állomáson ejtette a háború. A vasútállomás, fűtőház felrobbant, a pályatestek felszakítva maradtak hátra. De a nyiregyházaiak nem néztek tétlenül a romokat. A fűtőházi munkások elsőnek az országban helyreállították a mozdonnyforgatót, használhatóvá tették a felrobbantott mozdonnyokat. De nemcsak az állomást tették önkre a visszavonulók, hanem a dohánybevéltőt is. A hároméves terv során helyrehozták a károkat s a terv második felében felépítették a rádió rellét is. Több úca új útburkolatot kapott s elűntek a város közepén álló háborús rombolás maradványai. Újjáépítették a vasalóházat, építettek két 24 lakásos munkásbérházat a Vasgyár utcán. Kulturális téren is sok munkát végzett a város. Jelenleg négy népi kollégium van Nyiregyházán. A munkás és paraszti gyermekek havi 20 forintért részesülnek teljes ellátásban és ezzel biztosítják részükre a magasabb iskolai végzettség elnyerését.

CSOKONAI SZINHÁZ

Szerdán este fél 8 órakor utoljára!

A király nevében

Emmanuel Robles színműve 3 felvonásban

sét. A város klutúrletének fejlesztésében döntő jelentőségű a Korona-szálló nagytermének klutúrletévé való átalakítása, amelyet még májusban átadnak a város lakosságának.

Jelentősek azok a beruházások is, amelyeket az egyes üzemek klutúrtermek építésére fordítottak. Minden üzemben szépen berendezett, világos klutúrtermek állanak az üzemi dolgozók rendelkezésére.

A háborús rombolás nem kimélt a Sóstógyógyfürdőt sem. A város dolgozóinak szinte egyetlen pihenést, szórakozást és üdülést

De megindult a hároméves terv keretében Nyiregyháza parkosítása is. Az állomás előtti Népkert a Kossuth kert és a többi kertek ma már padokkal felszerelve minden kényelmet megadnak. Játzótereket létesítettek, rendezték a sportlétesítményeket is.

MIT AD AZ ÖTÉVES TERV

Felépül az új vasútállomás. Gyönyörű, modern, a legkorszerűbb követelményeknek megfelelő állomás lesz ez. 160 méter hosszú, 25 méter széles, 8 méter magas lesz az új vasútállomás, amelynek költsége 15 millió forint!

Megvédjük a békét, népünk hatalmát, hazánk függetlenségét! Vesszenek az imperialista háborus gyújtogatók!

jelentő lehetősége szűnt meg ezáltal. Az újjáépítés itt is rohamtempóban ment. Ma már békebeli viszonyokat teremtetek a nyiregyeházi dolgozók Sóstógyógyfürdőjén!

A város egészséges vízzel való ellátásának problémáit úgy oldották meg, hogy a közutakat újjáépítették, amelyekből jelenleg 52 van üzemképes állapotban. Újjáépítettek ezenkívül a városi görzürdőt is, amely most már zavartalanul biztosítja a dolgozók igényét.

Közelesen hozzákezdnek az új modern dohánybevéltő és szárító építéséhez is. A hatemeletes Középeurópa legkorszerűbb dohánybevéltője lehetővé teszi, hogy a női munkanélküliség megszűnjön. 35 millió forint költséggel épül meg a hatalmas dohánybevéltő és szárító.

Telefonautomatát is kap Nyiregyháza az ötéves tervben. Még ebben az eszendőben 600 ezer forint beruházással megindul a munkálat.

A rádió rellét 125 méter magas,

DEBRECZEN 3. OLDAL 1949. V. 4.

35 watt erősségű 220 ezer forint költséggel épülő adóállomással cserélik fel.

Ebben az eszendőben kezdik meg az új Kertészeti Középiskola építését három és félmillió forintos beruházással. Ettől tudni kell, hogy 1946-ban alakult meg Nyiregyházán a Kertészeti Középiskola s azóta is a mezőgazdasági szakemberek szívesen nevelte. Az építendő nagy iskolában fogják nevelni azokat a mezőgazdasági szakembereket, akikre a mezőgazdaság korszerűsítése szempontjából szükség van.

Az évtizedek óta féltgkészt zsidókörház az ötéves terv első évében 100 ágyas tüdőkörházra épül fel. Ezzel a dolgozók egészségének fokozott védelmét kívánják elősegíteni.

Egészségügyi szempontból jelentős a város valamennyi utcáján

jának fásítása is.

Még az idén újjáépül az Oncsatelepi napközi otthon 135 ezer forintos beruházással. A város legszegényebb gyermekei számára megfelelő nevelési és ellátást otthónál gondoskodtak. Ezenkívül még két új napközi otthont létesítenek a város klutúrletében a dolgozók gyermekei részére.

Ime így fog fejlődni és épülni az ötéves terv keretében a nyiregyeházi város: Nyiregyháza.

Az Ifjuság hangja az ötéves tervről, a megváltozott életlehetőségekről s az új értelmiség szerepéről

A mai ifjuság sokkal jobb körülmények között indul az életnek, mint a letűnt rendszerek fiataljai, akik elé meseresedő torlaszokat épített az uralkodó osztályok kiközösítő, a munkás és paraszti fiatalokat az érvényesülés elől elzáró politikája, a túlnagyo protekcionizmus. Ezt jól látja ifjuságunk is, amint az kicseng az alábbi nyilatkozataikból:

Bör Lajos egyetemi hallgató mondja:

— A hároméves terv eredményét minden fiatal egyénileg is éri. A jobb élet, az elhelyezkedés lehetősége mellett különösen a most kiosztott segélyek, ösztöndíjak azok, melyek a kemény munkával végrehajtott terv eredményei tettek lehetővé. Az ötéves terv során minden tekintetben további fejlődés kilátásai nyílnak. Rengeteg szíkenberre lesz szükség és ezáltal a munkanélküliség, a letűnt rendszerben felgyűlt ifjuság egyik réme: teljesen megszűnik. De ami a legszebb: egyenlő esélyekkel indul mindenki, ma valóban csak munkája, képessége alapján ítéljük meg az embert. Nyitva áll előtünk, akár paraszti-kunyhókból, akár munkáslakásokból indulunk minden úc és rajtuk áll, hogy milyen részt kérünk abból a nagy és szép feladatból, amit népünkért dolgozni jelent.

Kovács Piroksa, az Ipari Leányközpiskola tanulója így beszél:

— 1944-ben végeztem el a négy polgári és szüelim bizony nagy nehézségekkel küzdöttem, mert rajtam kívül bátyámat is taníttatni kellett. Ugy oldódt meg a kérdés, hogy a bátyám három tanítványt vállalt és így jóformán megkereste az iskolai szükségleteket s elvégezte te a tanítóképzőt. A felszabadulás hozott döntő változást helyzetünkbe. A népi demokrácia biztosította számomra a tanulás lehetőségét, tanulmányi segéllyel jött segítségemre. Az iskola elvégzése után szeretném lenni a mestervizsgát, női szabó akarok lenni. És leírhatatlan jó érzés azt tudni, hogy amit az ember eltervez, annak semmi akadályja nincs, sőt segítséget kapunk a dolgozók állama részéről. A tanulás is öröm számunkra, tanár és tanítvány viszonya is megváltozott. Tiszán látjuk, hogy

munkánk minél tökéletesebb elvégzése a fontos, hogy ezáltal hasznára legyenek népünknek, az államnak, hogy beálljunk a jövőt.

Bujdosó József 23 éves földműves beszél:

— 19 éves koromig abban a nyomorúságban életem, ami egy mezőgazdasági családnak a régi világban kijutott. Látszólag valóság tartó munka, este az is állóban vagy a mezőn aludtam. Arra nem is gondolhattam, hogy néha olvassak, vagy éppen tanuljak, képezem magamat. A mostani kollektív szerződés tette lehetővé 12 éves korom óta először, hogy éjszán, rohad emberrel fekvőhelye ludjam, esténként olvassak. Új világ jött el számomra, valami kimondhatatlan vágyt érezek minél többet tanulni, jó könyveket olvasni, színházi előadásokat nézni. Ebben a világban, ami a mi számunkra 1945-ben kezdődött és ami az ötéves terv után még szebb lesz: érdemes élni, érdemes fiatalnak lenni. A multben csak a magam nyomorúságára gondolhattam, saját bajaim gondoltam le, most ráérek már gondolkodni azon, hogy úgy végezzem dolgomat, hogy abból min-

Kultúra és szórakozás a Nagyerdőn...

A május elsejei ünnepi felvonuláson részt vett dolgozók családtagjaikkal együtt a délután: a Nagyerdőn töltötték. Százegyszer ember fordult meg legalább a Nagyerdőn! A délután folyamán nagy szabad éri színpadon a legjobb debreceni kultúrcsoportok adták színvonalas vidám műsort a dolgozók szórakoztatására.

A fiatalok Színpada egyik csoportja, a VAOSZ és a Villánygyár kultúrcsoportja a VAOSZ-ünnepi szabadtéri színpadán, a Szadon mögött a fiatalok Színpada második csoportja és a Diákszövettség, a vízerony mellett a Csokónai Színház és a Vagogyár, a hullámfürdő mögött pedig a MEMOSZ és a textilipari dolgozók Mórész Zsigmond kultúrcsoportja szerepelt.

Mindenütt százak és százak hallgatták végig az ötletes műsorokat, sokat derültek a vidám számokból. A munkásmozgalmi

csapatok és a népdalokat együtt énekelte a közönség a kórusokkal. A dolgozók gyermekei számára egy bábjátékos-csoport is műsort adott, az apróságok nagy tetszéssel fogadták a bábszínpadon megelváenedő történetet.

A kultúrcsoportok is kivették részüket a május elsejei ünnepségek közül. Jó munkát végeztek: fellütlés, nemes szórakozás volt valamennyi fejlődő debreceni kultúrcsoport és színjátszó műsora.

Az anya helyett a lánya vállalta a bűncselekményt

A debreceni munkásbíróság most tárgyalta Horváth Jolán 65 éves özdi szatcs árdrágtási bűnygyét, aki a tejfeka a ha óság: árdrágtást magában adta. Tejfekárdrágtást korábban már háromszor ítélték el. A munkásbíróság előtt azszal védekezett, hogy utoljára esetében nem ő, hanem a lánya adta árdrágtást a tejfeka ezt a lá-

Május 8: Anyák napja

Május 8-án az ország iskoláiban anyák napját ünneplik. — Minden egyes gyermek megajándékozza édesanyját, az iskolai úttörő csapat megajándékozza a szülői munkaközösséget, Zászló, virág, feldíszített iskolai épület emeli ki az anyák napját, amely tartalmában a béke melletti harcos kiállítás lesz, más, mint a régi anyák napja. Megmozdul ezen a napon az egész magyar társadalom, az anyákat ünnepli az egész ország, a rádió műsorát egész nap az anyáknak szenteli. Országos megemlékezés lesz az anyák napja, az iskolák ünnepélyen valamennyien részt veszünk. — Az anyákra gondolunk szeretettel, el nem múló hálával, az anyákra emlékezünk gyermekük bússággal.

nyia is elismerte a hatóság előtt. A munkásbíróság Horváth Jolán felmentette a vád alól, de megindította az eljárás árdrágtás miatt a lánya ellen, az ügyét a járásbíróság tárgyalja.

„Kultúra és politika” Zsdánov megvilágításában

című nagysikerű ankétot tartott a Magyar Szovjet Társaság debreceni csoportja az Adv Társaság közreműködésével.

Juhász Géza, a debreceni egyetem irodalmi professzora elnöki megnyitójában rámutatott, hogy irodalom és politika viszonya jellegzetesen fejeződik ki egyes vezető politikusok és írók kapcsolatában: Széchenyinek Berzsenyi volt a kedves költője, Deáknak Vörösmarty a barátja, míg Tisza István Herceggel Ferencben, Kállay Miklós már csak Harsányi Zoltánban találta meg irodalmi alter egóját Kondor Imre a filozófia professzora Zsdánov bölcselőtörténeli megállapításait ismertette, kiemelve, hogy az egyes filozófiai irányok nem elvont elmékedésekkel születtek, hanem koruk társadalmi kérdelmének, osztályharcainak kifejezői.

Csaba Tibor MSZT titkára, főiskolai tanár Zsdánovnak irodalomra és művészetre vonatkozó elveit velette össze Lukács György rokonzellemű megállapításaival leleplezve az írói szabadság miatt való burzsoa siránkozás hamis voltát és keményen állásfoglalva az irodalom pártosságát mellett. — Kardos Pál magának a pártosságnak és pártatlanságnak a fogalmát vette nyelvtörténeli vizsgálat alá. Arra a megállapításra jutott, hogy a két szó értékelő jelentése most van átalakulóban s a kettő közt előlecsere következik be. — A jelentésváltozást egy újfajta pártnak, a lenini—sztalini típusú pártnak megjelenése okozta.

A filozófiai beszámolóhoz Nemedi Lajos MSZT főtitkár fűzött értékes kiegészítést, hangsúlyozva a filozófia fontosságát a jelenben. A filozófia ma már nem egyes gondolkodók ügye, mert a felszabadulásukéri harcoló proletártömegek kezében hatalmas feyverre vált. Koczogh Ákos egyetemi tanár az irodalmi-művészeti fejtételekhez kapcsolódva adta a mai magyar irodalmi helyzet valódi jellemzését és éles, de építő bírálatát. — Bárzsi Géza, a nyelvtudomány professzora számos értékes példával egészítette ki az elhangzott nyelvtörténeli fejtételest és rávilágított a további fejlődés lehetőségeire.

A vita vezető Pukánszky Béla, az egyetem rektora összefoglalásában a határozott, nyílt állásfoglalás szükségességét jelölte meg az ankét fő tanulságaként. — Asztalos Sándor kultúrtaácsnok zárószavában azt a meggyőződését fejezte ki, hogy ez a határozott állásfoglalás, nyílt kiállítás a május 15-i választásokon is teljes egyértelműséggel fog megnyilvánulni.

A komoly tudományos színvonalon mozgó ankétot Debrecen legjava értelmiségéből egybegyűlt hatalmas közönség hallgatta végig lankadatlan érdeklődéssel és lelkesedéssel.

— A kitöltött tolo szelvényeket legkésőbb pénteken küldd el, hogy szombaton a lottoigazgatóság tolot osztályához beérkezzenek.

Képviselőjelöltjeink mondják...

Jámbor István: Minden paraszt-testvérem abban a csodában higgyen, amit a magyar dolgozó nép négy év alatt alkotott

Közeledik a választás napja. A képviselőjelöltek az idő rövidége miatt nem tudnak a nagykitérjedésű Hajdú-bihari választókerület minden egyes választójához szólni, bármennyire is járják a községeket, városokat. Ezen akarunk segíteni, mikor sorra megszólaltatjuk a képviselőjelöltjeinket.

Jámbor István, a Független Kiszármazás Pártjának régi tagja, dolgozó parasztember, kit nem kell külön bemutatni, hiszen jól ismeri őt különbözően a kerületi paraszt-sága. Kérdéseinkre nyomban kapjuk tőle a választ:

— Miért kéri a Népfront a dolgozó magyar nép szavazatát?

— Ha egy kormány a nép kormányaként vallja magát, mint a miénk, amely valóban a dolgozó nép kormány, bármennyire is lelkészmetes és az egész dolgozó nép érdekében végzi is a munkáját, mégis időközönként, meggyőzően kell tudni akeria azt, hogy az a magyar nemzeti, amelyik öt év vezetése alatt állította be, megvan-e elégedve eddigi munkájával a kormány. Én éppen ebben a tényszerűen, hogy ismét az urak elé szólítjuk a népet, azt látom, hogy a mi kormányunknak nincs mit félni a néptől, mert ebből a népből való, ezért dolgozott és a jövőben is ezért fog dolgozni. Ma már nemcsak ígéretek, hanem olyan tárgyi és komoly eredményekkel állhatunk a nép elé, mely eredményeket még a rossz adu-talírlók is megdöbbentően elismerik. A nép szembeállított elvárások táborának is el kell ismernie.

A Népfrontról:

— A Népfrontról magam részéről igen komoly eredményként könyvelem el, hogy megszüntette a dolgozó osztályok és demokratikus pártok egymás közötti villogását és valóban megalkotta a munkás paraszti szövetséget. A Népfront az, amelynek keretében minden dolgozó és demokratikus gondolkodó erő gálás nélkül munkába állhat.

Az öt éves tervről:

— Én el tudom képzelni azokat az embereket, akik a felszabadulás óta csak távról szemléltek a magyar népi demokráciát, elébb küzdölmes, de mindig építő munkáját, hogy ké elképzeljék az öt éves terv véghezvitelében. Azonban az elért eredmények mindenképpen megelégtelték azt a meggyőződést, hogy a mi vezetők csakugyan nem olyanok, mint a rég muli vezetői voltak, hanem amik a mostaniak megígérték, azt meg is adják.

— Én már tapasztalatból meg-

tanultam és meggyőződésem rajtam kívül is számtalan sokan, hogy amit Rákosi Mátyás, Dobi István és Gerő Ernő ígért, azok mind valóra váltak. Így bízom benne, hogy az az öt éves terv, amely hivatalosan van írt ebben az országban a három éves terv eredményeit tovább fejleszteni, amely öt éves terv át fogja alakítani nemcsak a városi munkásosztály életét, de a falut is felemeli az eddig csak a városi lakosság részére biztosított civilizációra, ezeknek az embereknek a vezetésével a magyar népből rejlik nagy munkakész-séggel és építő erővel valóssá válik.

A békéről:

— Nekünk béke kell, de nem olyan béke, hogy mindenki ránk támadhasson és nem is tanácsolnám, hogy ahhoz a magyar néphez, aki dolgozni akar, valaki hozzájáruljon, mert mi a sürgős dolgunkat nem igen szeretjük elhanyagolni, de ha valaki mégis abba hagyatná velünk, akkor mindnyájunkkal szembe találná magát.

— Mik a képviselői célkitűzései?

— Két irányban is vállalni a szerepeket. Egy felől meggyőzni a saját fajánkat, a világ legdolgoszabb parasztjait arról, hogy a kormányzat célkitűzései nem a magyar parasztság ellen, hanem annak éppen az érdekében történnek. Felvilágosítani a parasztságot arról, hogy a világ fejlődése soha sem állt meg és ma sem áll meg és ezzel hajadni kell nekünk. Meggyőzni őket arról, hogy a munkásosztály úgy áll a parasztság mellett, mint az idősebb testvér a fiatalabb mellett és mindenben segítségünkre akar lenni, mert ő már ismeri azt az utat, amelyiken mi még csak most akarunk elindulni, dolgozó parasztként.

— A másik célkitűzésem az, hogy a kormányzat felé képviseljem a paraszti fajánkat, melyek ismerem érzelmeit, ismerem gondolatvilágát, ismerem küzdő-ségét, aggályait. Tudom azt, hogy a ráébredés és a cserépetés kicsi házakban milyen problémák vezetnek fel a jövőt illetően. És én is arra kérem a dolgozó parasztságot, hogy bizalmasan szöveljen a felfelé, akik a felszabadulás óta bebizonyították, minden felükkel, hogy kizárólag a dolgozó magyar nép érdekeit szolgálják.

— A kormányzat részéről pedig azt fogom mindig kérni, hogy azon a nagy úton, amelyiken most elindultunk, mindig vegye figyelembe a magyar parasztember a

világon egyedülálló lelki tulajdonságait és érzelmeit. A kiadandó rendelkezéseket mindig ezekhez szabja, hogy a lehető legkevesebb zökkenővel menjünk előre azon az úton, melyre kijelöltünk.

— Amint látszik, nem könnyű dolog ma egy parasztképviselőnek lenni, de nem riaszt bennünket vissza sem rágalom, sem támadás attól, hogy megvívjuk a világ legnagyobb vértelen forradalmát, mely forradalom után

A népi demokrácia megadja a lehetőséget a tanyasi gyerekeknek is, hogy megismerjék hazánk szépségeit

Az elmúlt hét folyamán Debrecen tanyavilágából 130 úttörő gyermek tanulmányi kiránduláson vett részt, nevelőik: 19 úttörő-vezető irányítása mellett. Az MNDSZ és az EPOSZ vezetői résztvettek huszan. Így összesen 169-en vettek részt ezen a tanulságos kiránduláson.

Miskolcra és Diósgyőrré rándult ki ez a nagyszámú, szegénységű dolgozó parasztközösség, nincstelen földmunkások, cselédek és úgazdák gyermekeiből álló tanulmányi csoport.

Az első napon nevelőik vezetésével az Ávas-hegységet csodálták meg, majd vizitátérve Miskolcra, a városot tekintették meg, ahol a helyi MNDSZ szervezet és a honvédség határőrszolgálatát látta vendégül őket. Egy helyi úgazda gyermekeknek, akik tízen vannak testvérek — s rossz cipőben indult el a nagy útra, az MNDSZ helyi szervezete új cipőt és harisnyát, a mezőgazdasági iskola két tanulójának: Lép Erzsébet és Majláty Eszternek pedig ruhát ajándékozta.

Másnap a diósgyőri vasgyárat és a diósgyőri üveggyárat nézték meg. S itt Diósgyőrről a 2 holdnyi kiterjedésű, gyönyörűen parkirozott Rákosi-kerületen járszotak néhány órát a debreceni tanyasi úttörő gyermekek. A vasgyár MDP szervezete adott ebédet számukra. — Sauerl Kálmán főbizalmi és Hajdú Rezső párttitkár közbejárására az MDP vitette fel autóbusszal a gyermekeket Lilla-füredre, a Zsófia-kiálóra. Az Anna-cseppkőbarlang, a Hámosi-tó, a Palota-szülő volt nagy érdekesség. Visszatérve Sauerl néni látta el napra való hideg élelemmel a kiránduló csoport tagjait. Berkes János MNDSZ-vezető reggelt adott. Ujdiósgyőrről a vasgyári munkások adtak szállást és vacsorát. Innen gyalog 2 óras úttal a Szentlélek Menedékházat közelítették meg, ahol a vasutasok otthonában kaptak éjszai szállást. — Másnap vasárnap a 750-800 méteres magasságban levő Látókővekre

DEBRECZEN 4. OLDAL 1949 V. 4.

minden dolgozóra egy tisztább, szabadabb és emberibb világ vár.

— Azt üzemem még minden dolgozó paraszt-testvéremnek, hogy május 15-én egy emberként sorakozzanak fel a Népfront zászlaja alá, adják le szavazataikat az öt éves tervre, a tékére, a Népfront vezetőire. Azokra a férfiakra, kik közülünk valók. Ne halgassanak senkire, csak ezekre. A magyar paraszt nem szokott a mesék világán szaladni, most se szabadon. Ne higgyen semmiféle csodában, csak abban, amit a magyar dolgozó nép 4 év óta alkotott.

Debreceni embernek illik tudni...

hogy 20 ágyval szülőthont adott a három éves terv Debrecennek. A Népházban van ez a fontos közegészségügyi intézmény. Mellette ott van az anya-és csecsemőthont 20 anya-és 30 csecsemő számára. Ez egyedülálló intézménye Debrecennek, ahol az állami gyermekvédelmi intézet anyákkal együtt csecsemőket helyezhet el. Ezt is a három éves terv adta. A Népház bővítését is magában foglalja. Ez a dolgozó anyák terhet könnyíti. Gyermekorvosi felügyelet, fürdő, elkülönítő, tisztasági, világos szobák, korszerű berendezés — mindez megtalálható a három éves terv adta bővítésben. Rövidesen ugyanilyen bőli napközi otthonos óvoda melletti is.

... hogy kilenc napközi otthon nyílt meg a terv két és fél éve alatt. A Csapókerületben, a Rákosi telepen, a Szabadság telepen, a Pozsonyi úton, a Nyulason, a és az Eötvös utcán voltak az első napközi otthonok, a Népházban, a Kossuth utca 7. szám alatt tavaly nyitottak meg napközit, az idén meg a Bőszörményi úti kisközséknél létesült meg egy napközi otthon.

... hogy a tudóseleggondozó intézetbe a három éves terv keretében két röntgen-készítők kerültek. Ez a két gép is jelentősen elősegítette a legveszélyesebb magyar népbetegség, a tüdővész elleni küzdelem sikerét.

... hogy a három éves terv nyújtott fedezetet a Kishégyesi útnak a járhatatlanságig leromlott Kiszállomás utáni szakaszának kijavítására 50.000 forintos költséggel teljesen jó karba helyezték ezt a fontos útszakaszt.

tapasztalatokat, még inkább kiemelt a dolgozó felnőttekben is a gyermekeken keresztül a munkás-paraszti szövetség megbont-hatatlan egysége.

Zászlóavatási ünnepély

A Miklós-utcai Állami Általános Iskola Hunyadi János és Zrínyi Ilona-úttörő csoportja zászlót avatott a Magyar Szovjet Művelődési Társaság nagy ermben. A felemelő ünnepélyen a zászlóanyai tisztiséget azok a szervezettek vállalták, akik az iskolának patronusai és szívet-lelekkel támogatói. Így az Egyetemes MDP szervezet, Belvárosi III. MDP, KIOSZ, Hajlított Bútorgyár, MNDSZ, Belvárosi III. és Dohány Kiszármazás szervezete.

Az avatást dívs műsor követte, melyen megjelent Dr. Csornyik József kerületi és Szamosújvári Sándor vármegyei vezető párttis is

— Gazdák gondja: a Szabad Föld gondja!

Papagály a választáson

Írta: Mikszáth Kálmán

Kevés várható belép Röskey polgármester. Egy-ké. Eljen szialad el az ajkáról és utat nyit neki a tömeg, mint egy imperátornek. Sír csodámad, hallani lehet, amint a cipői ropognak, míg hátravetve fejét a székágot átszögő pillantással lépdek föl az emelkedetebb helyre, hol bálók alkalmával a Lupi bandája szokott játszani, s hol most egy asztalka s korsók áll vizespohárral s csenget yüvel.

— Halljuk! Halljuk!

— Tisztelet Polgármestereim, edes szülővárosom szülőit!

— Létene, de szép! — jegyzi meg Viakóczy uram és csöndesen csóválja a fejét, — hogy bírja így kigondolni?

— Pszt, pszt!

Tényleg szép hangja van a polgármestereknek, hajlékony, fülbemászó, ott tudja megrikálni az embereket, vagy felbőszíteni, ahol akarja.

— Szomorú szívvel jöttem heza az ország fővárosából — kezdte Röskey és egy légy röpülését meg lehetett volna hallani (de az is a légy röpülni, mikor ő

beszél?) — a megus kormány el akar önkölni szakítani.

— Eljen! — szól egy tapintatlan hang.

— Marha! — felelt rá egy másik hang.

Méltózsasszának nyugodtan meghallgatni, tisztelt polgármestereim — folytatá —, és csak azután hátraozni. Magyarországra nagy és világos idők következnek, s városunk jövője a következő országgyűléstől függ. Olyan nagy-szabású tervek vannak készülőben, melyek városunk léte és nemléte, megsemmisülése vagy pedig hatalmas felvirágzása fölött döntenek. Látom lelki szememmel közönséges kihalt faluvá öröplüni szereték Kortvélyáinket: ez egyik oldalán és látom a másikon a márványos palotákat, melyek kacéran nézegetik magukat a Kemese hajókkal átharászál-tükrében. (Zajos éljenzés.) Arról van ugyanis szó, hogy a Kemese folyam hajózhatóvá ténészes és ez esetben nem nehéz kiszínezni a messzi jövő képéből azon részt, mely könnyen valóssá válik, ha bár talán csak akkor, midőn a mi esontjaink már rég a temetőben porladoznak az apáinké mellett. Azt a részt, hogy a Tudás tava mellett hol most a vi-

tylók állanak, türedér kéjlakók fognak közevni egy világfürdőt. (Általános térszés.) Más megoldandó kérdések is vannak, de ezekhez kemény tapasztalat emberünk kell, hogy a gáton álljon, nyitót szemekkel és erős szeretettel a talajnak, melyen a bűlcsonk ringott.

— Igaz, úgy van!

— Tisztelet polgármestereim! Ot nap múlva lesz a képviselőválasztás és reánk van jelöltünk, derék jellemes férfiú, szép tehetségekkel. Ot mi már kijelöltük, elfogadtuk. A szokás szent, de a törvény még szentebb. És még a törvény is összetöri a szükéget. A szükétség a legnagyobb úr. A szükétség pedig azt követeli ezúttal, hogy törjük össze a szokást.

A hallgatók a lélegzésüket is visszafojtották, csak Gál Márton, a kovács nem átalá közbeszólni, a kezét felemelve:

— Hát törjük!

Alig várta, a nagy ökleivel, hogy valamit összetörhessen.

— A szokás az, hogy akit az érkezelat kijelöl, amellet meg is marad, ámbátor az érkezelat, mely Kovinyt jelölte, nem volt egészen szabályszerű. De ha százszor szabályszerű lett volna is — a szónok hangja most döngővé

vált és hatalmassá —, Kovinyt nekünk most nem elegendő.

Sajós hullámsz keletkezett, az emberek tanácstalanul néztek össze.

— Haem tudok egy embert — folytatta ellágyultan —, aki egyik lábával a sár szélén, kész magát öreg napjaira kitépni családja karmából, it hagyani mindenét és odaállni, ahová a bekövetkező nehéz időkben a város iránti szeretete és a kötelesség parancsolja. Ez az ember, tiszelt polgármestereim...

— Ki az, ki? — ordította száz és száz száz egyszerre.

— Én, Röskey Pál.

A meghökkenés kiroso csöndesége ált be egy másodperc feléig, azután egyszerre kitört egy éljenorkán, amelyhez fogható még nem hallottak a kortvélyesiek, meg tán vakolat is hullott a falakról. A szónok ott állt diadalmasan, villogó szeméből még egyszer végighordozá az egybegyűlteken!

— Ha csak egy ember van is, aki engem nem akar — mondá harsányan és vészajtóslón — emelje fel a szavát.

— Persze tudta, hogy senki sem olyan bolond a szavát emelni, mert azt most menten összezúz-

nák. És mégis... Hogy meghült a vér mindenkiében, egy időcen furcsa hang kiáltá a terem egy szögletéből:

— Eljen Koviny! Eljen Koviny! Eljen Koviny!

A kortvélyesi diktátor homloka ráncba vonódék és vérbeborult szeméit ebbe az irányba indítá. Mások is rohantak arrafelé. „Alávalóság, szemtelenség! Ki tette az? Jejj neki!”

Hát ott állt reszkette a szögletben, mint a kocsonya, egy öreges úr, a városi elszámvevő, Tóh Ferenc uram, a kétfelét vált köpenye alatt egy papagályal. Az okán papagálynak legott kitekérték a nyakát. Vajjon benne lesz-e a holnap lapokban, egy ártalan hüll teteme? S mi volt a bűne a boldogultnak? Hogy nem akarta Röskeyt éljenzeni.

Elismulva a papagály-incidens, az elcök berekeszték az érkezelteket, kimondván annak egyhangú határozatát, hogy a képviselőjelölt Röskey Pál. Zajos éljenzéssel vonultak ki az egybegyűlteket az ajtóral a városi irnokok megmozdíták a kimenőket, Lénárt főjegyző megbízásából:

— A „Fehér ló”-nál 8: sörös hordó lesz csapratíve...

Ezerforintos jutalom száz többgyermekes dolgozó magyar anyának

A magyar közvélemény kormánya a többgyermekes dolgozó magyar anyák iránti megbecsülés kifejezéséül elhatározta azoknak az anyáknak a megjutalmazását, akik nemcsak munkájukkal, hanem nehéz szociális körülmények ellenére nagy áldozattal gyermekük tanításával is hozzájárulnak a szociális társadalmi rend építéséhez. A pénzjutalmukat minden évben az Anyák Napján ünnepélyes keretek között kell kiosztani és a jutalomban részesített anyáknak elismerő oklevelét kell átadni.

A kormány a folyó évben száz többgyermekes dolgozó anyának fejenként ezer forint összegű jutalomban való részesítését rendelte el.

Andics Erzsébet és Boldizsár Iván beszél a pénteki értelmiségi nagygyűlésen

Pénteken délután fél 5 órakor az értelmiségi nagygyűlést rendezte a debreceni Ertermiségi Nemzeti Bizottság az Arany Bika dísztermében Dr. Andics Erzsébet egyetemi tanár és Boldizsár Iván költő-nagyszínművész előlétele mellett a nagygyűlés szónokait.

Különös jelentősége van a nagygyűlésnek debreceni viszonyainban. Az előadók vázolják az értelmiség szerepét népi demokráciánkban s tanúságot tesznek amellett, hogy az elkövetkezendő öt éves terv milyen nagy szerepet szán az értelmiségi dolgozóknak. Mind az előadók személye, mind az előadás tárgya igényt tart arra, hogy Debrecen minden értelmiségi dolgozója jelenjen meg ezen az értelmiségi nagygyűlésen.

Napról-napra jobban érezzük, hogy édes gyermekei vagyunk a népi demokráciának

Középparasztok az érdeklükben hozott újabb kormányrendeletéről

Minket multunk, a közösen végzett keserves munka, az egyformán elszervezett kihasználás, de a jövőnk érdeke még ennél is szorosabban egymás mellé állít, szoros érdekszövetségbe fűz a földmunkással és kisparasztal. Váljaluk ezt az együttműködést a munkaszabály vezetéseivel, mert érezzük, hogy ahogy eddig is évről-évre javult a helyzetünk a hároméves terv eredményei alapján, ugyanúgy az öt éves terv sikeres befejezése után a középparasztság is részese lesz a végzetlen közös munka alapján bekövetkező jobb életnek.

GÖCZE LAJOS

Középparaszti, aktív a DÉFOSZ-ban találkoztunk össze, éppen erről a rendelkezésről beszélt:

— Most már láthatják az eddig kértedők is, hogy a népi demokrácia kormánya minden becsületesen dolgozó, két keze munkájából ös parasztot megbecsül és segíteni igyekszik. Rövid időn belül a második rendelkezés ez, mely a középparaszti helyzetet könnyíti, először a zsebtaszóval utáni nyújtott kedvezmény, majd az újabb, mostani rendelkezés igazolja, hogy minket szövetségeseink tekint a munkaszabály vezetéseivel a fejlődés útján haladó demokráciánk.

FEKETE KÁROLY

Így beszél:

— Napról napra jobban érezzük, hogy édes gyermekei vagyunk a népi demokráciának. Megbecsülést, támogatást kapunk eddig minden esetben a kormányzattól. Rajtuk a sor, hogy minél szorosabban fűzzük azokat a szálakat, melyek bennünket eddig is a dolgozó nagy táborába, a munkásság és a szegény parasztság, kisparasztság mellé állítottak.

TÓTH IMRE

ezt mondotta a rendelettel kapcsolatban:

— Remélem felnyílik most már mindenkinek a szeme és látal fogja: hova kell nekünk, középparasztnak szilárdan, minden törlövadás nélkül állni, kikkel kell összefognunk jövőnk érdekében.

szerepét népi demokráciánkban s tanúságot tesznek amellett, hogy az elkövetkezendő öt éves terv milyen nagy szerepet szán az értelmiségi dolgozóknak. Mind az előadók személye, mind az előadás tárgya igényt tart arra, hogy Debrecen minden értelmiségi dolgozója jelenjen meg ezen az értelmiségi nagygyűlésen.

RÁCS FERENC

— Ugy a mostani rendelkezés, mint a korábbiak azt bizonyítja, hogy kormányzatunk nemcsak szociális szempontok vezérk és ennek áldásában ugyanúgy része az a középparasztság, mint a többi dolgozó. Meg kell mutatnunk, hogy kemény munkával, még nagyobb eredményekkel és a dolgozóik által iránt igaz hűséggel viszonyozzuk a többi dolgozóval barátságát, felénk nyújtó kezét és amikor május 15-én leadjuk szavazatunkat a Népront-ra, igaz meggyőződéssel érezzük, hogy saját jövőnk, boldogulásunk mellett döntöttünk. Mert ezek a kormányrendeletek ugyanúgy, mint a gyakorlati életben számunkra is megnyilvánuló könnyítések mindennél tisztábban hirdetik, hogy a középparasztságok létezésük, jövője van népi demokráciánkban és ezért szilárdan helyt kell állnunk a többi dolgozó mellett.

Az új brit követ átadta megbízólevelét

Szakaszs Árpád közvéleményi elnök hétfőn fogadta Wallinger, Nagybritannia új budapesti követét, aki átnyújtotta megbízólevelét, majd bemutatta a brit követ-ség felölös beosztottait. (MTI)

Gázolás okozta a Bösörmei uti áldozat halálát

Közölték, hogy a múlt nap Debrecenben a Bösörmei úton halálra gázolták Balog János 22 éves Bellegelő 50. szám alatti lakost, a fején súlyos sérülések nyomára volt. A vizsgálat adatai szerint előzőleg itt a lakásban többekkel összeszólalkozott és a verekedés során kapta a halálos sérüléseket. Később olyan adatok merültek fel, hogy az áldozat az ittas ember. Dr. Szabó Márton vizsgálóbíró elrendelte a holttest felboncolását, amely kétésgkivil megállapította, hogy gázolás történt, az áldozat elhalott és a gázolás okozta a halálát. A rendőrség a verekedés kapcsán előállított Dobi Gyula és Lócs Sándor debreceni lakosokat szatadlábra helyezte, de ugyanakkor megindult a nyomozás a gázoló autó vezetője kilétének megállapítására.

H I R E K

A FRONT A NÉPÉRT, A NÉP A FRONTÉRT!

Száz évvel ezelőtt 1849 május 4-én

megkezdődött Budavár ostroma. A pesti lap így ír erről a nevezetes napról: „Eljött az óra, amikor az átkos Habsburgok zsoldosai örökre kifognak úzetni Buda felől közlül. Győzelmek hadaink immár közkednek Mátyás magas vára felé. Zsambók felől hallatszák az ágyúk düggyése, a János hegyről háromszintű zászlóink lobognak. Csapataink egyrésze Óbudát és a Vizivárost már felszabadította, a Bomba-téren a mi zászlóink lobognak s a Dunapart hosszszában huszárok állnak. A déli órákban kemény ágyúdörgés riaszt bennünke. Vagy nem riaszt, hiszen ez ismert, e kedves hangok nem rémítenek minket, hiszen e hangok a magyar szabadság dörgő beszédét jelentik. A főroham Óbudáról történik a Bécsi kapu ellen. Délután a pesti dunaparton örömvilágosság hangzik, a nép lelkesen éljen: a Geilér-hegyen húsz huszár jelent meg. A huszárak egyesesen a csillagvígálgálón lovagolnak és kéküzt diadalmos zászlókat. Ezen a napon megkezdődött Budavár teljes körűvétele.

— Várható időjárás: Mérsékelt, helyenként élénkkel keleti délkeleti szél, változó felhőzet, egy-két helyen, főleg a délután órákban záporos, esetleg zivatar. A hőmérséklet alig változik.

— Újkeletű grógyzeretárak: „Nap” Vöröshadsereg u. 1. sz. — „Szatmaly” Szent Anna u. 64. sz.

RÁDIOMOSOR. Szerda. Kossuth-rádió: 6: Palurádió, 6:30: Reggeli muzsika, 7:30: Könyvű állomány, 7:45: Egészégügyi nevelés, 8: Könyvű muzsika, 11:30: Zenekari művek, Du. 12:15: Szalonorgyűtes, 1: Azonai muzsika, 2:15: Jazz, 2:45: Könyvű muzsika, 3: Hűség hangja, 3:30: Retektorienyben, 4: Rádióklub, 4:40: Marxista-leninista nevelés, 4:45: Könyvű nevelés, 5:10: Szívet napok, 5:20: Rádió a dolgozóknak, 6:15: Szabad népek szabad hazája, 6:45: Katonadala, 7:45: Palurádió, 7:55: Tolo, 8:50: Rádióklub, 10: Hangs éjszaka, 11: Hegedű, 11:35: Tanczene, — Palurádió, 7: Zene, 7:20: Könyvű nevelés, 7:30: Szabad népek muzsika, 8:10: Kinek mi az érdeke, 11:30: Zene, 10:30: Rádióklub, Du. 2:30: A hűség hangja, Vidám játék, 3: Zene, 3:30: Pesti hora, 4: Szívet napok, 5: Tanczene, 6:15: Munkás éjszaka, 6:45: Zene, 6:50: Hangs éjszaka, 7:30: Könyvű nevelés, 8:30: A népdal gyűjtése, 8:50: Magyar népdal, 9:15: Sport, 9:30: Operaszívet, 10:35: Szívet napok

— A Vasutas Szakszervezet képviselőcsopótja kocsija Debrecenbe érkezett. A Magyar Vasutasok és Hűség Országos Szabad Szakszervezetének képviselőcsopótja kocsija Debrecenbe érkezett. Ebben a kocsiban a XIX. és XX. század legújabb művelészek kiállítását is kiállítás megtekintésére reggel 8 órától délután 19 óráig díjtalanul f. hó 7-én és 8-án Debrecen állomáson pos a csonka végnyán a peron mellett.

— A Nemzeti Parasztpárt debreceni vezetősége felhívja értelmiségű tagjait, hogy pénteken délután fél 5 órakor a debreceni értelmiségi nemzeti bizottság által tartandó nagygyűlésen teljes számban jelenjenek meg. Vezetőség.

— Méhészek! Azok a méhésztársak, akik méhészeti-cukrot ágyé nyeltek, az udványok átvételé végett máram Dobó u. 1. sz. alatt haladéktalanul jelentkezzenek Lajos Béla főbíró.

— Gyógyíthatatlan betegsége miatt felkaszabta magát Horváth András 26 éves szármunkés, Tegez utca 33. sz. lakásán a gerendán. Mire ráálltak: meghalt.

— Leest a villamos lépcsőjáról Szarka Pirokka Kosztolányi u. 3. sz. lakos a Hetven utcán. Könnyebb sérüléssel a kórházra szállították.

— Hétfőn Vicsai Gábor 27 éves szatolós, aki néhány nappal ezelőtt Debrecenben u. 14. sz. lakásában elindult munkahelyére és nyomozott.

A magyar falvak dolgozóinak seregzenője

lesz vasárnap Celldömölkön, hol Rákosi Mátyás, Dobi István, Erdősi Ferenc adnak tájékoztatót és irányítást a magyar dolgozó parasztságnak. Az anyagi földi Rákosi-bezárólóleg a városok lakosságának, most pedig a celldömölki megnyilatkozás a gyar föld népeinek szól. — A Függetlenség Népront vezetői az újépités nagy eredményeiről a Népront célkitűzéseiről, a magyar dolgozó feladatairól számolnak be a celldömölki gyűlésen és egyúttal megjelenszik bizonyítja a Népront egyetemes erejét és a demokratikus

egyed teljes megvalósulását. — Őt megye dolgozó népe gyűlekeznek össze erre az alkalomra és bizonyára ugyanúgy bizalmukról, szeretetükről és ragaszkodásukról bizonyítja a Népront vezetőit, mint szerie az országban.

Az egész országban nagy érdeklődés nyilvánul meg a celldömölki megnyilatkozások iránt, annál is inkább, mert vasárnap-hoz egy hétre már az urnák elé járul az ország népe, hogy szavazatával szentesítse az országépítés nagy munkáját és adja helyeslését a további nagy feladatokhoz.

Felhívás Anyák napjának megünneplésére

Ismételten felhívjuk az összes óvodák, általános- közép- és szakiskolák figyelmét arra, hogy a választási közoktatásügyi miniszter rendelete szerint az „Anyák napja” ünnepélyes külsőségek között tartsák meg az ünnepély időpontja folyó hó 8-án Budapesten 4 óra, vidéken 3 óra. Azek az iskolák, amelyek az ünnepély ráisorát még nem kapták volna meg, azonnal jelentkezzenek a választási és közoktatásügyi minisztérium IV-V. ügyosztályán, Budapest, V. Hold-utca 16, IV emelet.

Röntgen-felszerelést kapnak a vidéki tüdőbeteg gondozók

A népjóléti minisztérium továbbfejleszté a vidéki TBC-gondozó intézetek hálózatát és közülük többnek értékes Röntgen-felszerelést juttat. Bereitőújalu, Mátészalka, Vasárosnamény, Kisvárd, Sáros-patak, Kiskörös, Tamási, Püspökladány és Tokaj tüdőgondozó intézetei kapnak rövidesen Röntgen-berendezést.

Választási háború Bolíviában: 8 halott és oszromállapot

La Paz: Bolíviában vasárnap törvényhozói választások voltak. — A fővárosban véres összetűzésekre került sor, bár egész nap különlegesen fellegetverett rendőrségi cirkáltak az utcákon. A választás mérlege: 8 halott, 72 sebesült és 3 lerombolt rendőrségi hivatal. — A választás eredményét később hozzák nyilvánosságra.

Hétfőn a kormány az egész országban kihirdette az ostromállapotot. (MTI)

Politikai hírek

A köztársaság elnöke Velics László, római magyar követet állásától szolgálatának elismerése mellett lementette és helyébe Tolnai Gábor követet nevezte ki.

A köztársaság elnöke Petó Lajos lementette Pes: megye és Kecskemét város főispáni tisztét.

— Egy szegény aszonyra hívták fel a figyelmünket: Terebesi Ferenccs, akinek most született a nyolcadik gyermeke, a Kishgyes-úti szűkségűltség V. épületében a 71. számú lakásban nagy szükségben él és a jószívú emberek segítségét kéri.

— Lopások. Cserta György postafőtiszt Vá. utca 2. sz. lakos zsebből a nygerdei vilamosmegállónál ellopott a pénztárcáját 125 forinttal. — Húse István Bajnok utca 10. sz. lakosnak ismeretlen tettes ellopott zsebkönyvét, melynek zsebében 20 forint volt. — Vitan Domokos Szabadság út 26. sz. lakásból ruhameit lopnak 750 forint értékben.

Gyászrovat

KOSZONETNYILVÁNITAS

Szeretett jó ferjem, édesapám és gyermekimnek Vitéz Károly gáborosvezetőnek az elhunyt alkalmával megnyújtott részvételt, a ravatárra küldött tozárak és virágkerkosonaink, jóbarátaink, jóismerőseinknek a zartárnaknak és mindazoknak, kik nagy bánatunkban veünk együtt éreztek ezúton se hála, köszönetünket fejezzük ki.

A gyászoló család

MOZIK mai műsora:

APOLLO

Ma utoljára! Fél 5, fél 7, fél 9 órakor

Szverdlov
(A SZABADSÁG HAJNALA)

VIGSZINHAZ

Ma utoljára! Fél 5, fél 7, fél 9 órakor

Vidám kíséret
német vígjáték

METEOR

Szerdán - este hatkor
Sünönny világbíró művészt
juttatású.

Az orosz kérdés
Előadás: 4, 6, 8 órakor

